

व्यक्ती-वल्ली - बालमोहनची कीर्तिवंत डॉ. शुभदा मुळेकर-जोशी

आजचा माझा लेख आपल्या बालमोहनची कीर्तिवंत डॉ. शुभदा मुळेकर-जोशी हिच्यावर आहे. तो वाचल्यावर आपल्याला तिच्या अष्टपैलू गुणांचं दर्शन निश्चित घडेल. शुभीने आपला स्वतःचा व्यवसाय व वेळ बाजूला सारून हा लेख लिहायला मला सहकार्य केल्याबद्दल मी तिचा अत्यंत आभारी आहे. तसेच, आपला प्रतिसाद हा शुभीला उत्स्फूर्तपणे दिलेला मानाचा मुजरा असेल यात शंका नाही. असो. आपण तब्बेतीला जपून रहावे. धन्यवाद.

आपला,

जयंत.

Sharing is Caring...

कदाचित आपल्याला स्मरत असेल की, शिवाजी पार्कच्या मधल्या म्हणजे आमच्या गल्लीत वरिष्ठ अधिकाऱ्यांसाठी जे BESTचं घर होतं तेथे दुसऱ्या मजल्यावर मुळेकर कुटुंब रहात होतं. त्यांना दोन सुंदर व अत्यंत हुशार मुली होत्या. एक रेखा व दुसरी शुभदा. आम्ही तिला शुभी म्हणत होतो. दोघीही बालमोहनच्या कीर्तिवंत. एकदा अचानक शुभीचा फोन आला व म्हणाली, "जयु आणि वीणा, योगायोगाने आम्ही सिनसिनाटीहून आता तुमच्या गांवात (न्यू यॉर्कला) रहायला आलो आहोत. कधीतरी आपण भेटूया." साहजिकच हे ऐकून आम्हाला आनंद झाला होता. आमच्या खूप गप्पा झाल्या आणि माझ्या डोळ्यासमोर लहानपणीची शाळकरी शुभी उभी राहिली. स्कॉलरशिप, शालांत परीक्षा व वक्तृत्व स्पर्धेत उच्च स्थानावर कर्तबगारी बजावणाऱ्या शुभीने इतर अनेक क्षेत्र गाजविली होती. विशेष करून क्रीडा क्षेत्रात खो-खो या खेळात तरबेज होती. त्यामुळे प्रादेशिक पातळीवर खेळण्यासाठी तिची शिफारस झाली होती. हे सर्व कौतुकास्पद होतं.

यातील सर्व दुर्मिळ छायाचित्रे शुभीच्या सौजन्याने...

१) डॉ. शुभदा मुळेकर/जोशी... २) शुभीचा 'घननीळ' काव्य संग्रह... ३) LAच्या BMM Convention मध्ये अच्युत गोडबोले यांच्या हस्ते 'घननीळ' काव्य संग्रहाचे प्रकाशन... ४) जानेवारी १९७७च्या 'लोकप्रभा' मासिकाच्या मुखपष्ठावर झळकलेली उजवीकडची सौंदर्याने नटलेली सुंदर शुभी...

सांगायला अभिमान वाटतो की, आज तीच शुभी नामवंत डॉ. शुभदा जोशी (PhD) असून विख्यात National Center for Adaptive Neurotechnologies मध्ये Visiting 'Research Scientist' म्हणून काम करते. तत्पूर्वी ती सिनसिनाटीच्या महाराष्ट्र मंडळात अनेक वर्षे कार्यान्वित होती व मंडळाची प्रेसिडेंट होती. तेथे तिने अनेकोत्तम कार्यक्रमही सादर केले होते. शिवाय, शुभीने संगीतावर आधारित सुप्रसिद्ध 'स्वरांजली' नांवाचा रेडिओवरील लोकप्रिय कार्यक्रम Internet वरून जगभरच्या रसिकांसाठी ती अनेक वर्षे पेश करित होती. त्यामध्ये स्वर-सम्राज्ञी लता मंगेशकर, अमजद अली खान, शिवकुमार शर्मा, उषा अय्यर-उत्थप, श्रेया घोषाल, कुमार शानू वगैरे दिग्गज कलाकारांच्या मुलाखती घेतल्या आहेत. एवढेच नव्हे तर, अशी ही उल्लेखनीय समाजकार्य करणारी शुभी एक उत्तम कवयित्री पण आहे. त्यामुळे तिचं कवीचं मन तिला शांत बसून देत नव्हतं. आनंदाची व अभिनंदनीय गोष्ट अशी की, पांच वर्षांपूर्वी तिच्या अष्टपैलू गुणांचं प्रतिबिंब असलेला 'घननीळ' हा तिचा पहिला अप्रतिम काव्यसंग्रह, लॉस एन्जलसमधील बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या अधिवेशनात जाहीरपणे प्रकाशित झाला होता. त्यामध्ये मराठीसह कांही इंग्रजी

कवितांचाही समावेश आहे. विविध विषयांसह निसर्गातील सर्व ऋतुरंग, आशययुक्त उत्कट मनोभावना, प्रेम व दुःख यांचं उत्तम मिश्रण दिसून येतं. थोडक्यात, 'जो न देखे कवी, वह देखे शुभी...' असाच प्रकार होता. शाळेत असतांना सर्व विषयात तिने सदैव पारितोषिके मिळविली होती. विशेषतः संस्कृत व गणित या विषयात. त्यामुळे ती. दादा शुभीला अभिमानाने व गौरवाने 'शांता दुर्गा' म्हणत असत.

१) एक अनमोल क्षण: Ohio येथे असतांना 'स्वरांजली' या रेडिओवरील कार्यक्रमासाठी भारतरत्न लता मंगेशकरांच्या मुंबईतील घरी मुलखात घेतल्यानंतर शुभी व लताबाई... २) शुभीची मोठी बहीण रेखा, सुप्रसिद्ध सुरीली गायिका श्रेया घोषाल व शुभी, मुलाखतीच्या नंतर श्रेया घोषालच्या घरी... ३) आपल्या बालमोहनच्या गुरुकुलमध्ये स्नेह-संमेलनाच्यावेळी वर्ग मैत्रिणींसह आनंद व्यक्त करतांना शुभी...

मुंबईच्या UDCT मधून Chemical Engineer झालेली शुभीने येथे आल्यावर First did MS in Chem Eng from University of California at San Diego and then after few years changed the field and did MS in University of Cincinnati in neuroscience. Worked in the area of lung development and inflammation. Came to Albany and then did PhD in neuroscience and Neuropharmacology from Albany Medical College. University of Cincinnati मधून MS केल्यानंतर Albany Medical College मधून Neuroscience and Neuro-Pharmacologyत PhD करणारी शुभी म्हणते, "जयंत, I originally trained as a chemical engineer, and switched my field to neuroscience in the mid 1990s. I also worked in

the field of neonatal lung development and inflammation. My background is in neurodegenerative diseases including Alzheimer's disease and Parkinson's disease, and I helped to develop "intrabodies" for the latter disease, a novel class of intracellular biologics which shows promise for the treatment of proteinopathies including Parkinson's disease. Now at NCAN, I am interested in various applications of brain-computer interfaces. I have worked on a novel P300-based speller and also on the application of BCI and neurofeedback to the treatment of chronic pain. I also hold a deep interest in mathematical modeling of neuronal systems from a biochemical-engineering perspective..."

१) तीन पिढ्या एकत्र: शुभीचे ती. वडील, ती. आजी, शुभी व ती. आई... २) शुभी, मुलगा आदित्य व पती नरेंद्र... ३) 'स्वरांजली' हा रेडिओवरील कार्यक्रम सादर करतांना मुलगा आदित्य व शुभी...

नुकतेच निवृत्त झालेले शुभीचे मिस्टर 'नरेंद्र', हे General Electric Global Research Center मध्ये as a Chief Scientist म्हणून काम करीत होते. He was a Distinguished Alumnus of IIT Bombay. He received various awards while working at GE. He is an associate fellow of the American Institute of Aeronautics and Astronautics and has over 85 patents. शुभीचा मुलगा 'आदित्य' was first in his class in his high school, made the USA Today All USA High School Academic Second Team

(top 40 list), earned a perfect 2400 on the first new SAT exam, and earned the rank of semifinalist in both the Siemens Westinghouse Competition in Math, Science, and Technology, and the Intel Science Talent Search. He obtained two Bachelor's degrees, in Physics and Brain and Cognitive Science, in his four years at the Massachusetts Institute of Technology, before earning his MD degree from the University of Pittsburgh, School of Medicine. He is now an Assistant Professor in Clinical Neurology of the associated faculty at the University of Pennsylvania, Perelman School of Medicine, after finishing neurology residency and fellowships in Epilepsy and Clinical Neurophysiology at Stanford University. He serves on the board of directors of the American Society for Experimental Neurotherapeutics, and is a member of multiple other professional societies. शुभीची मोठी बहीण 'रेखा' स्मरणात असण्याची दोन कारणं. एक म्हणजे, रेखाचे केस खूप लांब होते. दुसरं म्हणजे, तीही अत्यंत हुशार व मुंबईच्या प्रसिद्ध Jaihind Colleg मध्ये Biologyची Professor होती.

१-२) १९७४ला प्रकाशित झालेला मराठी चित्रपट 'राजा शिवछत्रपती' ज्यामध्ये राज्याभिषेक सोहळ्यात, शिवाजी महाराजांना ओवाळतांना डावीकडे माझी पत्नी वीणा व अगदी उजवीकडे शुभी...

मला येथे एक गोष्ट प्रामुख्याने नमूद करायची आहे ती शुभीच्या ती. आईची. शुभीच्या आईला समाजकार्य करण्याची प्रचंड आवड होती. त्यांच्या ओळखी अफाट होत्या. त्यामुळे त्या शिवाजी पार्कच्या 'जनता संपर्क अधिकारी' म्हणून ओळखल्या जात होत्या. त्याचा एक किस्सा असा: आमचं जेव्हा लग्न झालं तेव्हा त्या आमच्या घरी आल्या व विनंतीवजा वीणाला (पत्नी) म्हणाल्या, "तू एका सिनेमात लहानसा रोल करशील कां..?" मामला अडचणीचा नसल्याने व ओळखीचा असल्याने वीणाने होकार दिला. तो मराठी चित्रपट होता 'राजा शिवछत्रपती'. त्याचं शूटिंग झालं होतं, सुप्रसिद्ध राजकमल स्टुडियोत. वीणाचा रोल होता, नटूनथटून राज्याभिषेक सोहळ्यात शिवाजी महाराजांना ओवाळण्याचा. आमची शुभीपण वीणाबरोबर होती. मात्र, नजरेत भरणारा हा रोल फक्त १० सेकंदांचाच होता. चार तासांनी घरी येणारी बिचारी वीणा संपूर्ण दिवस त्या स्टुडिओत होती व संध्याकाळी दमून थकून घरी परतली होती... असो.

१९६९साली, ती. दादांसह बालमोहनमधील स्कॉलरशिप विजेत्या हुशार विद्यार्थिनी. डावीकडून दुसरी शुभी..

आपल्या आई-वडिलांची पुण्याई सांभाळणारी, सर्वांशी जिव्हाळ्याचे व प्रेमाचे संबंध ठेवणारी विनयशील शुभी नम्रतेने म्हणते, "अरे जयु, *all of these achievements are due to the grace of Gurukul (Balmohan Vidyamandir HS), Guru, and God. I am 35-year cancer survivor. Surviving cancer at such a*

young age caused me to reevaluate my outlook on life, and I decided to change my field to follow one of my passions in life. I want to share that with hard work and motivation, great things are possible, and that hope and optimism can carry one through the darkest times. The goal of any professional work, and work for the samaaj, is to leave the world a little better than how we found it. To return to the society with love and grace what we have received from it..." हे ऐकून माझ्या डोळ्यात आनंदाश्रू आले. मन भरून आलं. आमच्या शुभीचं हृदय आभाळातून मोठं असल्याची जाणीव झाली... अशा या बालमोहनच्या कीर्तिवंत शुभीला व कुटुंबाला उत्तम आरोग्यासह दीर्घायुष्य लाभो अशी सदिच्छा व्यक्त करतो..!

आपला,
जयंत.

ता. क: आम्ही बालमोहनकर । बालमोहनचे कीर्तिवंत । शुभदा मुळेकर - जोशी । Shubhada Mulekar - Joshi

लिंक कृपया येथे पाहावी: <https://www.youtube.com/watch?v=qgm0vss5VPI>

e-mail: jvkny1@gmail.com

Sharing is Caring...

शुभीच्या 'घननीळ' ह्या अप्रतिम काव्यसंग्रहाची माहिती खाली पहावी :

घनजीळ

काव्य आणि संकलन डॉ. शुभदा

ओम श्रीकृष्णाय नमः

घननीळ हा प्रथम काव्यसंग्रह घरातल्या कुटुंबीयांच्या टॅलेंटची छबी आणि संवेदनांचं कवितेमध्ये आलेलं प्रतिबिंब आहे. कविता म्हणजे आपल्या मनातले विचार हळूचकन उघडायचे. ही मनाची स्पंदनं असतात. प्रकाशीत करा किंवा नाही. ही क्वियेटिव्ह धारा वहायची रहात नाही. माझ्या आयुष्यातले प्रसंग आणि दुस-यांच्या आयुष्यातले प्रसंग पण empathy च्या आरश्यातून पाहिले तेव्हा असे उत्स्फूर्तपणे कागदावर उल्लगडले. पराभवाच्या गर्तपासून यशाच्या शिखरापर्यंतच्या मावना आणि या सर्व प्रवासात आलेले स्वानुभव, समाजातल्या खटकणार्या गोष्टी, निसर्गाने मिळणारा आनंद आणि या सर्व प्रसंगातून होणारं evolution या "घननीळ" काव्यसंग्रहात आहे. Creation, creativity आणि creator चं नातं असंच नाजूक पण घननीळ असतं. स्फटिकासारखं निळं पाणी, नीळ आकाश आणि कृष्णरंगी निळाई. Finite and yet infinite. प्रथम याला अंतर्कशातल्या विद्युतलहरी असं नाव घावं असं वाटलं होतं. आकाशात जशी वीज चमकते आणि सगळा काळोख एक क्षण नष्ट होतो तसंच मनाकाशात पण अशाच वीजेच्या लहरी प्रकटतात. त्याला सायंटिफिक भाषेत म्हणायचं तर action potentials म्हणतात. पण त्यामुळे सुद्धा असाच लखलखाट होतो. त्यात peak performance व्हावा, ती कुंडलीनी जागृत व्हावी आणि उत्तरोत्तर प्रगती व्हावी अशीच परमेश्वराजवळ प्रार्थना होती. पण यलोस्टोनमधल्या या घननीळ "Morning Glory" चं चित्र बघून श्रीकृष्णाच्या निळाईची आठवण झाली आणि पुस्तकाला तेच नाव घावंसं वाटलं.